

Merley Mishel'in Hastalıkta Belirsizlik Kuramı'nın Hemşirelik Araştırmalarında Kullanımı

Ayşenur DEMİR¹, Serap SAYAR¹

¹Kto Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü
Sorumlu Yazar: oranserap@gmail.com

Hemşirelik kuramları, hemşireliğin temel kavramlarını açıklayan ve bu kavramların birbiri ile olan ilişkilerini tanımlayan, hemşirelere problem çözme sürecinde, analiz ve sentez yoluyla sistematik bir görüş kazandıran, hemşirelerin çok boyutlu ve derinlemesine düşüncelerine olanak tanıyarak, hemşirelik uygulamalarını destekleyen ve rehberlik eden bilimsel bir çerçevedir. Hemşirelere yol gösterici olan bu kuramlardan, hasta bakımında ve yapılan hemşirelik araştırmalarında yararlanılması, mesleki olarak güçlenmeyi ve hasta odaklı yaklaşımı benimsemeyi sağlamaktadır. Bu anlamda hemşirelik uygulamalarına rehberlik eden kuramlardan biri de Mishel'in "Hastalıkta Belirsizlik Kuramı"dır. Bu derlemede, Mishel'in Belirsizlik Kuramı'nın açıklanması, araştırmalarda kullanımı ve yapılan araştırmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Mishel'in Belirsizlik Kuramı, hasta ve hasta yakınlarının hastalık sürecinde yaşadıkları belirsizliği açıklayarak bütüncül bakıma temel oluşturmakta ve rehberlik etmektedir. Kuramda, kronik ve yaşamı tehdit eden hastalıkların yarattığı dengesizliği ve bireylerin karşılaştıkları belirsizlikleri nasıl kendileri ile bütünleştirebilecekleri ve hastalıktan nasıl yeni bir anlam bulabilecekleri açıklanmaktadır. Yaşamın her boyutunda olan belirsizliğin hastalık sürecinde de yer alması ve özellikle de kronik hastalıklarda bu kuramdan yararlanılabileceğini göstermektedir. Bireyin yaşamını çok boyutlu değerlendiren Mishel'in kuramı; kronik böbrek yetmezliği, kanser, psikiyatrik hastalıklar gibi farklı hasta gruplarında kullanılabilen bir kuramdır. Yapılan literatür incelemesi kapsamında ülkemizde yapılan araştırmalarda Mishel'in Hastalıkta Belirsizlik Kuramından sınırlı olarak yararlanıldığı görülmektedir. Hemşirelerin Mishel'in belirsizlik kuramından yararlanması, hasta bireyin yaşamında yer alan belirsizliği fark etmesine yardımcı olmaya, bireyin hastalıktan anlam bulmasını sağlamaya ve hemşirelerin bakış açılarının genişlemesini sağlayarak hastayı ve hastalığı farklı boyutta düşünmelerine yarar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Kuram, Mishel, Belirsizlik Kuramı, Hastalık

Use of Merley Mishel's Uncertainty Theory of Disease in Nursing Research

Nursing theories are a scientific framework that explains the basic concepts of nursing and defines the relationships between these concepts, provides nurses with a systematic view through analysis and synthesis in the problem-solving process, supports and guides nursing practices by allowing nurses to think in depth and multidimensionally. The use of these theories, which guide nurses, in patient care and nursing research, provides professional empowerment and adopting a patient-oriented approach. In this sense, one of the theories guiding nursing practices is Mishel's Theory of Uncertainty in Disease. In this review, it is aimed to explain Mishel's Uncertainty Theory, to use it in research and to examine the researches. Mishel's Uncertainty Theory explains the uncertainty experienced by patients and their relatives during the disease process, forming the basis and guiding holistic care. The theory explains how individuals can integrate with themselves the instability created by chronic and life-threatening diseases and the uncertainties they face, and how they can find new meaning from illness. The fact that uncertainty in every aspect of life is also involved in the disease process shows that this theory can be benefited from, especially in chronic diseases. Mishel's theory, which evaluates the individual's life in a multidimensional way; It is a theory that can be used in different patient groups such as chronic renal failure, cancer, and psychiatric diseases. Within the scope of the literature review, it is seen that Mishel's Theory of Uncertainty in Disease has been used limitedly in studies conducted in our country. The nurses' use of Mishel's uncertainty theory will help the patient to realize the uncertainty in his life, help the individual find meaning from the illness, and help the nurses to think about the patient and the disease in different dimensions by expanding their perspectives.

Keywords: Nursing, Theory, Mishel, Uncertainty Theory, Illness